

גן הבוטני בנין הלאיר

פיעליות לבתי הספר
ולתיכונים בגן הבוטני
שנת התשע"א, 2010-2011

גן הבוטני האוניברסיטאי ירושלים

הגן הבוטני האוניברסיטאי ירושלים

הגן הבוטני מציע מפגש חוויתי של העשרה, הבנה, ופיתוח אחריות סביבתית וחברתית

**הפעולות והתוכן משתנים בהתאם לגילאים השונים.
ויתן לבנות פעולות בהתאם לתווך מבוקש.**

עלות למפגש: 25 ש"ח לילד, 28 ש"ח לתלמידי חטיבה ותיכון
עלות דורך ל佗נות ירושלים: 19 ש"ח לילד (במינימום 20 ילדים בקבוצה)
פעלות הורים ולדים: 30 ש"ח להורה + 1 לילד
מחיר לחינוך מיוחד: 260 ש"ח (שעה וחצי פעילות)

בקבוצה בין 18 ל-30 משתתפים
10% הנחה על פעולות שנייה בשונה | 15% הנחה לפעולות שלישיות בשנה או יותר.
משך הפעולות: שעתיים | שעות הפעילות: כל היום
הפעילויות כוללות סיור ברוכבת הפורחים בשבייל הגן.

**לפרטים נוספים
ולהזמנת פעולות
טלפון: 02-679-4012
שלוחה 3
www.botanic.co.il/education**

פעילות לפי תוכנית לימודים

כיתות: ה' - י'

מערכות אקולוגיות ואיכות סביבה

צמחים מיוחדים, מאבק על האור, צמחי תועלת לאדם וסכנות הכתה של יערות הגשם. סיור מרתך בחממה הטרופית.

כיתות: ז' - ח'

חקלאות ולימודי סביבה

- החקלא והאקלים המשפיעים על בית הגידול -
סיוור בין הצמחים בחלוקת הגיאוגרפיות השונות
- מדובר, יערות הגשם ומיקויי מים.

כיתות: ט' - י"ב

אתיקה וסביבה

על ניצול נבון של משאבי הטבע ואחריות חברתית, בסיוור בין חקלות הגן. צמחים חסכנים במים, שמירה על העורות הטרופים, ניצול העולם השלישי, שטחים פתוחים בסביבה עירונית והגנת צמחים בסכנות הכתה.

גלאי: גן - כיתה ב'

4 העונות

סתויו, חורף, אביב וקיץ - אילו גזונם יש לטבע בכל עונה? מי לבש עליהם וממי פשוט צורח? ארבעה מפגשים בגין הבוטני בעקבות ההדר והופי שהגן לבש בכל עונה (ኒוון להגעה למפגש בודד).

כיתות: א' - ב'

עולם היוצרים החיים

כמה טרף חרק, היתכן? מה בין עולם החיים לעולם הצומח? ואיך נגידר חיזיות, פטריות וצמחים טרופיים.

כיתות: ג' - ד'

עולם היוצרים החיים - משחק "חופש את המטמון"

משחק חוויתי ומלא מרץ בין צמחי הגן, תוך כדי לימוד על צורות חיים שונות בעולם הצומח והתאמת הצמח אל סביבתו.

**תכניות הלימוד בגין הבוטני מפגישות
את התלמיד עם מושגים כגון:
בוטניקה, קיימות, אקולוגיה, ויחסי האדם
עם סביבתו.**

פעלויות לפי עונות השנה

ינואר - מרכז

יום הולצת לאילן

(לכבוד ט"ו בשבט)

חג של הטבע – לבלוב והתעוררות, מבנה העץ,
טייר עצים אלופים והסיפורים שמאחוריהם.
מתאים לכיתות: גן, א-ד

ספא אל-ורה

(עונה הפריחה – אפשרי כל השנה)

צמחים מפנקים ומטפחים, הפקט ג'ל מהצוות,
תוך הכרות עם האקלים והצמחייה האפריקאית
בכלל וצמח האלו-ורה בפרט.

מתאים לכיתות: גן, ז-ח

הסועאה ותחפושת?

(בעקבות פורים)

מי מתבלטומי ומי מתחפש? על פרחים ורמאם,
פרחים קטנים ופירוט אדומיים, ולסיאום – הכתת
מסכות מחלקי הצמח.

מתאים לכיתות: גן, א-ז, ז-ח

ספטמבר – אוקטובר

עץ ישראלי

טייר באוסף האלונים בגן, על שעם וקפה, אגדות
וסיפורים, ומופיעי החורש והעיר הים תיכוניים.
מתאים לכיתות: גן, ז-ח

עץ הרימון נתן צבעו.

(לקחת החגיג)

פעילות סביב העץ, האם לפרא הרימון ריח? מדוע
יש עצים עם גרעין אחד ולרימון גרעינים כה רבים?
ואלו תכונות רפואיות מיוחדות לרימון?
מתאים לכיתות: גן, א-ז

נובמבר – ינואר

רוח סתיו

חגיגת של צבעים בגן הבוטני: עלי שלכת בגוני
אדום – צהוב בין עצים ירוקי עד, פרחי סתיו,
זרעים, תחילת נביטה ועוד.
מתאים לכיתות: גן, א-ג

ארץ זית שמן

(לכבוד החנוכה)

מהעץ אל השמן – הכרת העץ, מסיק זיתים
והפקת שמן זית.
מתאים לכיתות: גן, א-ז, ז-ח

מרץ - מאי

יוני - ספטמבר

פרפרים

מדוע פרפרים חשובים לעיר, ולמה הם הולכים והופכים נדרירים? מה ההבדל בין פרפר ים לפרפרليلיה? ומה גלגול מלא? בקורס חוויתי בבית הפרפרים ומכט מקרוב אל גלגול הפרפר. מתאים לכיתות: ג-, א-, ז-ח, ט-י"ב

הזרע כאוצר

איך צמח כל כך גדול יוצא מזרע כה קטן? מה מיוחד במבנה הזרע, האם כל הצמחים מתחילה מזרעים? הפצת זרעים ועוד. מתאים לכיתות: ג-, ז-ח, ט-י"ב

סיוור לילה

סיוור חשות וקסום בעקבות פרחים שרק מתעוררים ובעל חיים שמתחילה את "היום". מתאים לכיתות: ג-, ז-ח, ט-י"ב

צבע בטבע
על צבעים בטבע, מי מבחין בצבעים השונים? מה ההבדל בין פרי שחור לאדום ואיך מפיקים צבע טבעי.
מתאים לכיתות: ג-, א-1

אביב הגיאע פרח בא

סיוור מרהייב כשהגן לבש הדר ופריחה - על מבנה הפרת, פריחה והאבקה וההתאמה בין החורק לפרוח.
מתאים לכיתות: ג-, א-, ז-ח, ט-י"ב

מאי - יוני

ארוכה הדורך אל הלוחם

(מתאים לפעלויות לקרהת שבועות)
מבט אל השלבים השונים מקצר החיטים ועד לאפיית הלוחם. תוך התנסות בכתישת חיטה ואפיית פיתות חממות.
מתאים לכיתות: ג-, א-1

פעילויות במרחב כל השנה

חלקת צמחי התרבלין

טיול עשיר בריחות וטעמים בחלקת צמחי התרבלין והמרפא במבחר פועלויות: התרבלנים (זעטר); הרוקח הצער ורכותיהם הרפואיות של הצמחים; והבושים-ריח בשימוש האדם.

מתאים לכיתות: ג-ו, ז-ח, ט-י"ב

הדבורה וקרם הידיים

פעילות מותאמת להבנת חי הדבורים, שימוש האדם בתוצריו הדבריים, מערכת היחסים בין הדבורה לצמח והכנת קרם ידים מדוגם דבריים.

מתאים לכיתות: ג-ו, ז-ח

הגן העזיר

סדרה של ארבעה מפגשים אל מאחוריו הקליעים של הגן הבוטני. במהלך הסדורה הילדיים לומדים על הקורקע, המים, האור והצמחייה, מנבייטים ושותלים צמחים.

מתאים לכיתות: ג-ו, ז-ח

մבוֹך של תועלת

משחק מהנה בחלקת אפריקה - תחרות במבצע של צמחי ז肯ן שעיר, פעילות בנושא צמחי תועלת אפריקאים וצמחי חסכנים בימים. ניתן להפוך לפעילויות מתוגדרת בנושא שיטוף פועלה ואמון הדדי.

(לקבצות בוגרות יותר).

מתאים לכיתות: ג-ו, ז-ח

שביל התנו"ר

משחק חוויתי בין צמחים וסיפורים תנ"כיים. אשר במהלכו הילדים לומדים את אופי הצמח והקשרינו בוין והאדם.

מתאים לכיתות: ד-ו, ז-ח, ט-י"ב

החומרה הטורופית

סיוור מתרך באווירת יערות הגשם: צמחים טורפים, סחלב הונול, עץ הקולה, חזון (במבוק) ועוד. סיוור המעורר דיון על היחס בין האדם לסביבה, ועל אחריות סביבתיות.

ניתן בבחירה דגשים: צמחי תועלת לאדם (סוד השוקולד), אפקט החממה, הצמחים הטורופים ומוחזר.

מתאים לכיתות: ג-ו, ז-ח, ט-י"ב

אקוּלּוֹגִיה - קיימות

שתחים יקרים הם צורך אקוּלּוֹגי לעיר, מעבר להיותם פינת חמד לשעות הפנאי. סיוור בחלוקת נבחנות ומתן מענה לסוגיות אקוּלּוֹגיות.

מתאים לכיתות: ז-ח, ט-י"ב

חפשו את המטמון

סיוור מתרך ומלא מרץ בין צמחים מעניינים בגן הבוטני: עצי בונסאי, תות עץ, איקליפטוסים, צמח הגומא ועוד ועוד.

מתאים לכיתות: ג-ו, ז-ח, ט-י"ב

דבראים ודברים

על המלכה וחיה הכוורת, תקשורת בין הדברים, הדגמת עבודות הדבורי, רדיית דבש, וGBT מקרוב על חי הדברים בכוורת שקופה. מתאים לכל הגילאים: גן, א-ח, ט-י"ב

לקראת בר מצווה

על אחירות ובגרות בסיוור מרטק והפעלתו בגן הבוטני - תחרויות בין צמחים. סימביוזה מול טפילות, אחירות חברתיות, ועשייה אקולוגית. ניתן לשלב ב ביקור במוסדות הלאומיים.

מתאים לכיתות ו-ח, ט-י"ב (בדגש מעט שונה)

תחרות "ענ נולד"

העצים עומדים לתחרות - מי החזק, המותאם לתנאי האקלים ובעל יחס השכנות הטובה ביותר? פעילות תחרותית בין המשתתפים להכרות עם העצים ולשיזוק נכון.

מתאים לכיתות: ז-ח, ט-י"ב

ニידת

הגן הבוטני בא לבקר בבית הספר ומפעיל את כל התלמידים בתcheinות השונות - רוקח צער, צמחים טורפים, קוסמטיקה טבעיות, צמחי תבלין, סביבה ללא רעלים ועוד. מתאים לכיתות: א-ח, ז-ח.

אתנובוטניקה

פעילות מורתקת המשלבת בין תרבות, בוטניקה ואקלים באחת מחלקות הגן: בניית בוץ בחלוקת אפיקה, אוירומי בחלוקת הבונסאי, צמחי רפואה אינדיאנם בחלוקת מרכז אמריקה ותירבות צמחים בחלוקת החקלאית באסיה.

מתאים לכיתות: ג-ח, ז-ח, ט-י"ב

הישרודות הגן הבוטני

משחק מתאגר בין מדבירות צפון אמריקה ודרום אפריקה - על הישרודות בתנאי האקלים השונים. הקבוצות עומדות בפני תחרויות מודגשות, וטור כדי לומדות להכיר את הצמחים ואת מאפייניהם...

מתאים לכיתות: ט-י"ב

אסטרטגייה של אקולוגיה

משחק מתאגר ומלא חשיבה הנע בין חלקי הגן ונוגע בעקרונות אקולוגיה. מושגים עיקריים: מושגים עיקריים: ז-ח, ט-י"ב

הגן הבוטני בא לבקר

סדרת פעילויות בבית הספר - החל מפגש בודד מכין לקרראת הביקור בגן, וכלה בסדרת מפגשים בנושאי מחזור, מבנה הצמח, הגנן הצעיר ועקרונות השתילה.

מתאים לכל הגילאים

הגן מציע שפע
מודשאות למסיבות
סיום ולאירועים

הגן הבוטני ממוקם ליד שכונות ניות בירושלים,
בסמוך למרכז האוניברסיטה שבגבעת רם.

הגן משתרע על פס 120 דונם ומחולק
בוטנית על-פי היבשות השונות. גן ניתן
לפוגוש צמחייה טרופית מרוהبة בחממה,
צמחי מים באגם, אוסף אומנותי של
עצים בונסאי (גנסים), חלקת צמחי תבלין
ריחנית, עצים חורש בחלוקת ים תיכון,
פרפרים ירושלמיים בבית הפרפרים ועוד.
מעל 10,000 מיני הצמחים הגולים בגן, יוצרים
פינת חמד של שקט ויזופי בלב העיר.
אנו מזמינים אתכם למפגש של צבעים,
ניחוחות ויזופי.

3 ואך הַלְּ

לפרטים נוספים
ולזמן פועלות
3, 02-679-4012
www.botanic.co.il/education

הגן הבוטני
האוניברסיטאי ירושלים